

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
1. ISTOTA I ZASADY FUNKCJONOWANIA RACHUNKOWOŚCI	11
1.1. Powstanie i zarys rozwoju rachunkowości	11
1.2. Pojęcie współczesnej rachunkowości	13
1.3. Zadania rachunkowości	14
1.4. Części składowe rachunkowości	15
1.5. Ogólne zasady prowadzenia rachunkowości	18
2. BILANS MAJĄTKOWY	21
2.1. Pojęcie majątku i źródeł jego finansowania	21
2.2. Majątek trwały i obrotowy	22
2.3. Podstawowe źródła finansowania majątku	25
2.4. Zasady inwentaryzacji składników bilansu	28
2.5. Treść i układ bilansu	34
3. POMIAR I UDOKUMENTOWANIE PROCESÓW GOSPODARCZYCH	36
3.1. Operacje gospodarcze, ich charakterystyka i klasyfikacja	36
3.2. Wpływ operacji gospodarczych na strukturę majątku i jego sfinansowanie	37
3.3. Pojęcie, zadania i cechy dowodów księgowych	42
3.4. Podział dokumentów księgowych	44
3.5. Zasady sporządzania, kontroli i przechowywania dowodów księgowych	45
4. ZASADY EWIDENCJI NA KONTACH KSIĘGOWYCH	49
4.1. Pojęcie i charakterystyka kont księgowych	49
4.2. Zasady funkcjonowania kont bilansowych	54
4.3. Zestawienie obrotów i sald	59
4.4. Otwarcie i zamknięcie ksiąg rachunkowych	61
4.5. Zasady funkcjonowania kont wynikowych	63
4.6. Poprawianie błędów księgowych	71
4.7. Podzielność i łączenie kont	75
4.8. Stopień szczegółowości ewidencji	78

5. ZASADY ORGANIZACJI RACHUNKOWOŚCI, FORMY I TECHNIKA PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH	82
5.1. Podstawy organizacji rachunkowości	82
5.2. Plany kont	83
5.3. Tabelaryczna forma księgowości	88
5.4. Inne tradycyjne formy księgowości	90
5.5. Podstawy księgowości informatycznej	96
6. EWIDENCJA MAJĄTKU TRWAŁEGO	102
6.1. Klasyfikacja majątku trwałego	102
6.2. Wycena i obliczanie zużycia środków trwałych	103
6.3. Zasady ewidencji środków trwałych	109
6.4. Wartości niematerialne i prawne	117
6.5. Finansowy majątek trwały	121
6.6. Inwestycje i zasady ich księgowania	124
7. EWIDENCJA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH, KRÓTKOTERMINOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH I ROZRACHUNKÓW	129
7.1. Podstawy gospodarki środkami pieniężnymi	129
7.2. Krajowe i zagraniczne środki pieniężne w kasie	131
7.3. Rachunki i kredyty bankowe	133
7.4. Inne środki pieniężne	138
7.5. Krótkoterminowe papiery wartościowe	142
7.6. Rozrachunki i roszczenia	145
8. EWIDENCJA MATERIAŁÓW I TOWARÓW	163
8.1. Klasyfikacja oraz wycena materiałów i towarów	163
8.2. Rozliczenie zakupu	168
8.3. Ewidencja materiałów	174
8.4. Zasady księgowania towarów	181
9. EWIDENCJA I ROZLICZANIE KOSZTÓW	187
9.1. Pojęcie i klasyfikacja kosztów	187
9.2. Ogólne zasady księgowania i rozliczania kosztów	191
9.3. Ewidencja kosztów w układzie rodzajowym	193
9.4. Księgowe ujęcie kosztów działalności	199
9.5. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	208
10. ZASADY KALKULACJI I EWIDENCJI PRODUKTÓW PRACY	213
10.1. Pojęcie i rodzaje kalkulacji	213
10.2. Podstawowe metody kalkulacji	214
10.3. Produkty pracy, ich klasyfikacja i wycena	220
10.4. Ewidencja produktów gotowych i usług	224
11. PRZYCHODY I KOSZTY ZWIĄZANE Z ICH OSIĄGNIĘCIEM	229
11.1. Ewidencja sprzedaży produktów	229
11.2. Koszt własny sprzedanych produktów	235
11.3. Ewidencja sprzedaży towarów i materiałów	239
11.4. Wartość sprzedanych towarów i materiałów w cenie zakupu	241
11.5. Pozostałe koszty i przychody operacyjne	244
11.6. Koszty i przychody finansowe	246
11.7. Straty i zyski nadzwyczajne	250

12. KAPITAŁY, FUNDUSZE, REZERWY I WYNIKI FINANSOWE	253
12.1. Rodzaje kapitałów, funduszy i rezerw	253
12.2. Ewidencja kapitałów i funduszy zasadniczych	255
12.3. Rezerwy i przychody przyszłych okresów	260
12.4. Fundusze specjalne	263
12.5. Wynik finansowy i jego rozliczenie	266
13. SPRAWOZDAWCZOŚĆ FINANSOWA	272
13.1. Istota i rodzaje sprawozdań finansowych	272
13.2. Bilans	276
13.3. Rachunek zysków i strat	283
13.4. Pozostałe sprawozdania finansowe	285
13.5. Skonsolidowane sprawozdania finansowe	288
13.6. Badanie rocznych sprawozdań finansowych	291
WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH	293

W ostatnich latach, w polskiej gospodarce w istotny sposób wzrosły zakres i zakres, jak i znaczenie rachunkowości. Jest to spowodowane pozycją kraju w gospodarce światowej, prowadzącą działalność musi wyznaczyć swój majątek, obliczyć pozostawienie kosztów i osiągniętych przychodów, ustalić wynik finansowy, ustalić wartość majątku i finansową firmy. Realizację tych zadań umożliwia rachunkowość, będąca najstarszym systemem rachunkowym, którego podstawą została potworność w czasie jego wieloletniego istnienia w systemie gospodarczym.

Rachunkowość jest logicznym, celowym i swobodnym systemem, który opiera się na pomiarze, uśrednianiu i bilansowym ujęciu operacji gospodarczych, a także sporządzaniu i obliczaniu sprawozdań finansowych. Opiera się ona z jednej strony na wartościach i elementach rachunkowych, z drugiej zaś na rozwiązaniach określonych przepisami prawa.

Zasady rachunkowości zostały uchwalone w dniu 29 września 1994 r. ustawą o rachunkowości, która obowiązuje od 1 stycznia 1995 r.

Podstawą w niniejszym rozdziale jest podstawa rachunkowości, będąca aspektem historycznym i aktualnym rozwiązań ustawowych. Zasady rachunkowości są oparte na wzorcowym wykazie (planie) kont rachunkowych do wykonania ustawy. Zasady te mogą być stosowane bez względu na formę prawnoorganizacyjną jednostki gospodarczej (przedsiębiorstwa państwowe, spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, firmy prywatne, spółdzielnie itp.), jak i rodzaj wykonywanych działalności (przemysłowa, handlowa, usługowa). Podstawą rachunkowości jest plan kont, który określa nazwy, struktury i wartości planu kont firmy, dotyczący ewidencji syntetycznej, czyli kont głównych.